

Про підсумки наукової діяльності установ Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України у 2015–2019 роках

**Академік-секретар Відділення літератури, мови та мистецтвознавства
НАН України академік НАН України М.Г. Жулинський**

Початок звітнього періоду (2015–2016 рр.) був позначений серйозною фінансовою кризою як у державі загалом, так і в Академії. Зокрема фінансування Академії у 2015-му скоротилося порівняно із попереднім роком на 0,94%, а в наступному, 2016 році, складало лише 87,8% від фінансування 2015 року. Із цим пов'язані непопулярні процеси сумнозвісної оптимізації, які відбувалися в установах і нашого відділення зокрема. Скорочувалися структурні підрозділи, напрями наукової діяльності, окремі штатні одиниці...

Академічна громада спільно з представниками галузевих академій привертала увагу Уряду України та Верховної Ради на зубожіння вітчизняних науковців, протестуючи на мітингах проти знецінення праці... Наша академія неодноразово зверталася до органів влади з вимогою збільшити фінансування НАН України. Таким чином ми все ж таки домоглися незначного поліпшення фінансової ситуації.

Вже у 2017 році відчутно (більш ніж на 17 млн. грн.) збільшилася загальна сума фінансування нашого Відділення порівняно із 2016-м роком, але це значною мірою було пов'язано із підвищенням мінімальних зарплат. Відзначу, що загальна сума фінансування Академії в тому році дорівнювала обсягу її фінансування у 2013-му. До того ж за умов, коли загальний обсяг фінансування певної установи зріс буквально на децицю, неможливо було здійснити підвищення виплат, яке б задовільнило всіх її співробітників.

У 2018 році фінансування нашого Відділення майже на 10 млн. грн. збільшилося, що знов-таки було пов'язано із підвищенням мінімальних зарплат, а також із уведенням бюджетної програми 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень», в межах якої провідні установи Відділення загалом одержали понад 8 млн. грн. У минулому році у рамках цієї ж програми нашим установам було виділено близько 9,5 млн. на тлі загального

збільшення фінансування по Відділенню на понад 6,5 млн. грн. Отож можна говорити про певну позитивну тенденцію. Проте знову-таки це поліпшення значною мірою корелюється збільшенням мінімальної зарплати.

Ще дві події, якими запам'ятався звітній період – перевірка наших установ за новою методикою оцінювання (і тут нам є чим похвалитися: більшість установ отримали найвищу категорію) і святкування 100-річчя Академії, до якого ми всі також активно долучилися, провівши Ювілейні загальні збори Відділення, Міжнародний конгрес українців, конференції, семінари, та інші форуми, присвячені цій знаменній даті.

Двічі протягом звітного періоду (у 2015 та 2018 рр.) відбувалися вибори до складу Академії, по нашому Відділенню дійсним членом (академіком) НАН України було обрано Миколу Сулиму (спеціальність: «Українська література»), членами-кореспондентами НАН України – Лесю Мушкетик («Народознавство»), Євгена Нахліка («Українська література»), Олександра Найдена («Мистецтвознавство»), Олександра Тараненка («Загальне мовознавство»), Ларису Шевченко («Українська мова»).

Що ж до безпосередньо наукової складової, то наведу для початку декілька цифр, які стосуються видавничої діяльності наших установ. Отож протягом звітного періоду нашими установами було видано 440 колективних й індивідуальних монографій та збірників, 42 навчальних підручники, хрестоматії і посібники для закладів вищої освіти та шкіл, 73 довідника, словника та енциклопедії, більш як 90 художніх, мистецьких і наукових творів, здійснено понад 7000 публікацій у наукових збірниках та періодиці тощо.

Вагомим підсумком нашої наукової роботи є завершення фундаментальних і прикладних досліджень. У зв'язку із озвученням більшості їх у попередні роки, назву лише не названі раніше планові дослідження останнього, 2019-го року. Це – «Слов'янські літератури в світовому культурному контексті: універсальне й індивідуальне» (наук. кер. – П.В. Михед), «Критична теорія та інтерпретація літератури: культурологічний аспект» (наук. кер. – чл.-кор. НАН України Т.І. Гундорова), «Формування

джерельної бази науково-критичних видань українських письменників» (наук. кер. – С.А. Гальченко), «Франківська енциклопедія. Бібліографія франкознавства. Додаткові томи до «Зібрання творів» І. Франка. Творчі індивідуальності письменників (І. Франко, П. Куліш, Н. Кобринська та інші)» (наук. кер. – чл.-кор. НАН України Є.К. Нахлік), «Інноваційні явища в мовах європейського культурного ареалу: сучасність і історичний контекст» (наук. кер. – акад. НАН України В.Г. Скляренко), «Актуальні проблеми теоретичної і прикладної граматики української літературної мови кінця ХХ – початку ХХІ сторіччя» (наук. кер. – К.Г. Городенська), «Діалектне явище в континуумі національної мови та міжмовних зв'язках» і «Загальнослов'янський лінгвістичний атлас. Серія лексико-словотвірна та фонетико-граматична» (наук. кер. обох – П.Ю. Гриценко), «Сучасні мистецькі та етнокультурні процеси в Україні: між постколоніалізмом та глобалізацією» (наук. кер. – акад. НАН України Г.А. Скрипник), «Віртуальні корпусні та лексикографічні технології у формуванні сучасної Національної термінологічної системи» і «Наукові засади створення системи національних лінгвістичних ресурсів та національної лінгвістичної інфраструктури України» (наук. кер. обох – акад. НАН України В.А. Широков), «Традиційно-побутові та мистецькі практики українців у процесах етнічного культуротворення» і «Етнічні процеси в етнокультурному масиві Українських Карпат: традиції і новації» (наук. кер. обох – акад. НАН України С.П. Павлюк), «Кераміка як культурний код у моделях розвитку давніх етноспільнот України (атрибуція, інтерпретація, семіотика, семантика, міжетнічні впливи)» (наук. кер. – А.В. Гейко), «Теоретичні і практичні засади редагування наукової літератури» (наук. кер. – І.Р. Алексєєнко).

Серед визначних здобутків вчених нашого Відділення за 2015–2019 рр. слід назвати видання таких ґрунтовних праць, як чергові томи академічної «Історії української літератури», «Історії українського театру», «Української музичної енциклопедії», «Історії української музики», тлумачного «Словника української мови», книги «Шевченківська енциклопедія: Літературні твори», а також двох «Українських фольклористичних енциклопедій», створених

вченими Інституту народознавства та Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського. Завершено видання «Історії декоративного мистецтва України» у 5 томах, розпочато видання «Франківської енциклопедії», фундаментальної узагальнювальної праці «Церковне мистецтво України» та корпусу фольклорно-етнографічних матеріалів «Етнографічний образ українців зарубіжжя. Культура життєзабезпечення та традиційні соціонормативні практики». Тут перераховано тільки колективні праці наших установ, перелік ґрунтовних індивідуальних монографій був би значно довшим, про них згадувалося під час загальних зборів попередніх років. Отож обмежуся лише тим, що назву визначні праці, що вийшли впродовж 2019 року. Це монографії «Віражі Франкового духу: Світогляд. Ідеологія. Література» та «Іван Котляревський у рецепції Івана Франка» (автор обох – чл.-кор. НАН України Є.К. Нахлік), «Неокласицизм: сучасне українське монументальне церковне малярство» (Д.В. Степовик), «Читаючи, перечитуючи... Літературознавчі статті, портрети, роздуми» і «Маркіян Шашкевич: інтерпретації, паралелі» (автор обох – чл.-кор. НАН України М.М. Ільницький), підручник у 2-х книгах «Нарис історії польської літератури» (чл.-кор. НАН України Р.П. Радишевський), збірник публіцистичних статей «З плину літ» (акад. НАН України І.М. Дзюба).

Про високий науковий рівень досліджень вчених Відділення свідчить удостоєння у звітному періоді Державної премії України в галузі науки і техніки академіків НАН України Миколи Жулинського і Ганни Скрипник, кандидата філологічних наук Миколи Бондаря та доктора мистецтвознавства Валентини Рубан (останньої, на жаль, померло) – за роботу «Історія української культури» у п'яти томах (у дев'яти книгах), а також академіка НАН України Івана Дзюби, докторів філологічних наук Олександра Бороня, Валерії Смілянської, Василя Бородіна (останнього – померло), кандидатів філологічних наук Роксани Харчук, Ніни Чамати – за працю «Шевченківська енциклопедія». Цілий ряд праць вчених Відділення відзначено преміями імені І.Я. Франка, Ф.М. Колесси, О.О. Потебні НАН України. Почесних звань і

державних нагород, які також є визнанням заслуг перед Україною, удостоєно багатьох наших науковців. Зокрема, за визначні заслуги в розвитку вітчизняної науки почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки» присвоєно академіку Г.А. Скрипник, членам-кореспондентам НАН України М.М. Ільницькому та Є.К. Нахліку, докторам філологічних наук П.Ю. Гриценку та В.В. Соколу, орденом князя Ярослава Мудрого IV ступеня нагороджено літературознавця М.Г. Жулинського, орденом княгині Ольги I ступеня – мовознавця Т.Б. Лукінову, орденом «За заслуги» I ступеня – етнолог С.П. Павлюка, орденом «За заслуги» III ступеня – літературознавця С.А. Гальченка і мовознавця А.П. Загнітка. Почесною грамотою Кабінету Міністрів України відзначено літературознавця Л.І. Скупейка, подяку прем'єр-міністра України оголошено мовознавцю Б.М. Ажнюку, почесними грамотами Верховної Ради України відзначено академіка НАН України Д.С. Наливайка, члена-кореспондента НАН України Т.І. Гундорову, доктора філологічних наук А.І. Швець, монографія якої «Жінка з хистом Аріадни: Життєвий світ Наталії Кобринської в генераційному, світоглядному і творчому вимірах» здобула перемогу у номінації «Хрестоматія» («Літературознавство / критика») Всеукраїнського рейтингу «Книжка року 2018».

Щодо підсумків діяльності в окремих галузях Відділення. За напрямом «Естетика і теорія літератури, закономірності розвитку світової літератури» – в звітні роки працювали *вчені-літературознавці* Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка, Інституту Івана Франка та Міжнародної школи україністики. Зупинюся на аналізі діяльності цих інституцій за 2019 рік. Літературознавці Відділення продовжували роботу над «Історією української літератури» та «Франківською енциклопедією», досліджували закономірності розвитку знакових явищ в історико-літературному процесі.

Значну увагу традиційно було приділено шевченкознавству (монографія «Історична пам'ять Т.Г. Шевченка. Спроба реконструкції» (Р.Б. Харчук), збірник наукових праць «З поля шевченкознавства» (В.Л. Смілянська) та збірка «Шевченкознавчі студії» академіка ВУАН М.Ф. Сумцова, упорядкована

А.М. Калинчук, що з'явилася до 165-річчя від дня народження видатного вченого). Питанням української літератури XIX ст. та створенню першого історичного роману українською мовою присвячено монографію О.О. Федорука «Роман Куліша “Чорна рада”: історія тексту». Особливостям полемічної літератури присвячено монографію Р.Ф. Ткачука «Полемічна традиція унійних письменників кінця XVI – першої половини XVII ст.».

Текстологами Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України вперше опубліковано мемуари Олександра Барвінського, написані з 5.XII.1922 р. по 22.XII.1923 р., автографи яких зберігаються в установі.

Активно вивчалася історія літератури минулого століття. Зокрема теоретичному осмисленню наукового доробку неокласиків присвячено монографію Л.М. Демської-Будзуляк «Українське літературознавство від ідеї до тексту: неокласичний дискурс», історико-літературний та поетикальний аспекти українського шістдесятництва досліджуються в книзі Л.Б. Тарнашинської «Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління», знаковій постаті сербського письменства присвячено монографію М.П. Гоголі «Туга за людяністю: екзистенційний вимір і поетика прози Данила Кіша». Питання становлення постмодернізму в Україні висвітлюються в книзі чл.-кор. НАН України Т.І. Гундорової «Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн», англійський переклад якої з'явився у звітному році.

Дослідження новітніх творів відбито в монографіях «Під плахтою неба: поезія Віри Вовк» (Н.І. Гаврилюк) та «Словами очевидців: література від Євромайдану до війни» (Н.В. Герасименко).

Постатям визначних літературознавців Академії присвячено збірники «Боліло серце за Україну: спогади про Віталія Дончика» та «Олекса Мишанич у колі сучасників», на пошану академіка НАН України Д.С. Наливайка видано друком колективну монографію «Література на полі медій», у якій розглядаються різні аспекти інтермедіальності.

З-поміж літературознавчих збірників, що побачили світ у звітному році, слід назвати «Гоголезнавчі студії» (вип. 25), «Слов'янські літератури у

світовому культурному контексті», «Спадщина: Літературне джерелознавство, текстологія» (т. XIII/XIV), «Київські полоністичні студії» (т. XXXV) та ін.

За напрямом «Закономірності функціонування та розвитку мов» працювали вчені **мовознавчих** установ Відділення. В минулому році з'явилася друком нова редакція Українського правопису, створена лінгвістами Академії спільно з колегами із закладів вищої освіти, яку було схвалено постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 № 437. Мовознавці Відділення активно сприяли функціонуванню органів державної влади, беручи участь у роботі Міжвідомчої науково-методичної ради з географічних назв, Координаційної ради з питань застосування української мови в усіх сферах суспільного життя при Міністерстві культури України тощо та проводячи експертизу законопроектів, популяризували наукові знання, надавали відповіді на численні запити фізичних та юридичних осіб із мовознавчої проблематики.

Вчені Інституту мовознавства ім. О.О. Потебні продовжували розробляти теорію й методологію лінгвістичної науки, вивчали історію, структуру та функціонування слов'янських, германських, романських і балтійських мов. Оpubліковано праці, об'єктом уваги яких є західнослов'янські мови, це монографія «Чеська пареміологія в генетичному, лінгвокогнітивному і дискурсивному висвітленні» (Л.І. Даниленко) та навчальний посібник «Практична фонетика польської мови з елементами правопису» (І.М. Мирошниченко). Питанням української мови присвячено збірник наукових праць «Плугатар мовознавчої ниви» на пошану академіка І.К. Білодіда, у якому висвітлено роль ученого у розвитку лінгвістичної науки, та монографія «Українська мова на початку XXI ст.: Параметризація соціально-лінгвістичних змін» (Л.Л. Белей). Активною була співпраця установи з офісом Ради Європи в Україні, на замовлення якого підготовлено брошуру «Захист національних меншин і міноритарних мов в Україні» (Б.М. Ажнюк).

Інститут української мови у звітному році значну увагу приділив дослідженням граматики сучасної української літературної мови (науковий збірник «Граматичний простір сучасної лінгвоукраїністики» (упоряд.

Н.Г. Горголюк, Л.М. Колібаба, В.М. Фурса), науково-популярна праця «Українське слово у вимірах сьогодення» (К.Г. Городенська)); термінології (монографія «Історія синтаксичних термінів української мови: ХІХ – перша половина ХХ ст.» (Ю.А. Чернобров), збірник наукових праць «Термінологічний вісник» (5 вип.; відп. ред. Л.В. Туровська)); ономастики (монографія «Нариси з праслов'янської антропонімії» (частина VI) (В.П. Шульгач), історико-етимологічний словник «Назви поселень Чернівеччини» (С.О. Вербич); соціолінгвістики (монографії «Суржик: між мовою і язиком» (Л.Т. Масенко), «Українська мова в українській школі на початку ХХІ століття: соціолінгвістичні нариси» (О.М. Данилевська)); фразеології (монографія «Фразеологізми із семантикою інтенсивності в сучасній українській літературній мові» (Л.І. Дідун)). Проблемам стилістики та культури мови присвячено науковий збірник «У просторі культури мови і стилю» (упоряд. С.П. Бибик, Т.А. Коць), а також видання «Культура слова» (вип. 90, 91; відп. ред. чл.-кор. НАН України С.Я. Єрмоленко), довідник «Сучасна ділова культура: усне і писемне спілкування» (С.П. Бибик, Г.М. Сюта).

У Празі побачив світ «Общеславянский лингвистический атлас. Серия фонетико-грамматическая. – Вып. 9. Рефлексы **tort*, **tolt*, **tert*, **telt*» (відп. ред. П.Ю. Гриценко, М.П. Антропов, М. Іреїнова, П. Прадкова).

Пам'яті члена-кореспондента НАН України Н.Ф. Клименко присвячено колективну монографію «Українська мова в контексті сучасної славістики» (відп. ред. Є.А. Карпіловська) і біобібліографію «Ніна Федорівна Клименко».

Український мовно-інформаційний фонд розробив основні концептуальні засади Державного тезаурусу України як неперервної еволюціонуючої лексикографічної системи, що містить максимально повний тлумачний лексикон мовних одиниць (концептів, термінів, терміноідів тощо), які функціонують у нормативно-правових актах України.

У співпраці з Інститутом кібернетики ім. В.М. Глушкова і Центральним науково-дослідним інститутом озброєння та військової техніки Збройних Сил України вченими Фонду у рамках комплексу заходів зі створення та розвитку

універсальної системи національних лінгвістичних ресурсів та національної лінгвістичної інфраструктури («Всеукраїнський лінгвістичний діалог») удосконалено платформу ТОДОС, призначену для підтримки процесів концептографічного аналізу великих обсягів просторово розподіленої інформації. Питанням теоретичної лінгвістики присвячено навчальні посібники «Мовознавство: загальне мовознавство» і «Теорії лінгвістичних учень» (чл.-кор. НАН України А.П. Загнітко).

Науковці Фонду долучилися також до створення колективної монографії із актуальних проблем лінгвістики: «Людино- й культурознавчі пріоритети сучасного мовознавства: напрями, тенденції та міждисциплінарна методологія» (співавтор – чл.-кор. НАН України А.П. Загнітко), а також хрестоматії в 2-х частинах «Синтаксис української мови» (співупорядник – В.В. Чумак).

Лексикографічні праці установи минулого року представлено десятиим томом тлумачного «Словника української мови» у 20 томах і словником-довідником «Лексичний фонд української мови початку ХХ ст. і сучасні прізвища» (Л.М. Томіленко).

Напрямок «Проблеми етногенезу та етнічної історії. Сучасні національні етнокультурні та етнодемографічні процеси. Проблеми розвитку мистецтва» розробляли науковці Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського, Інституту народознавства та Відділення керамології.

У 2019 році в центрі уваги Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського були народознавчі та мистецтвознавчі дослідження. Теоретичним питанням етнокультури присвячено колективну монографію «Етнокультурні трансформації в українському модерному суспільстві» (за ред. акад. НАН України Г.А. Скрипник), особливості регіональної етнокультури досліджуються в колективній монографії «Слобожанщина в історичній ретроспективі» (у 2-х част.), яка також вийшла за редакцією Г.А. Скрипник.

Академічне видання фольклорної спадщини представлене у минулому році другим томом «Українських народних дум», у якому містяться думи XVI–XVII ст. Фольклористами установи, окрім вже згаданої «Української фольклористичної енциклопедії», створено також енциклопедичний словник «Українська славістична фольклористика (XIX – початок XXI століття)».

Науковці мистецтвознавчого напрямку досліджували як актуальні загальнотеоретичні мистецтвознавчі проблеми, так і питання розвитку окремих галузей мистецтва. До першої групи належать ґрунтовні колективні монографії, присвячені історії та сучасному стану вітчизняного мистецтва: «Українська художня культура в умовах інформаційного суспільства», «Сучасне українське декоративне мистецтво: збереження національної своєрідності в умовах глобалізації», «Декоративне мистецтво України крізь віки», «Образні системи української художньої культури в історичному та типологічному аспектах: театр, музика, образотворче мистецтво» (усі – за ред. акад. НАН України Г.А. Скрипник). У колективній монографії «Декоративне мистецтво України IX – XXI століть: стильові трансформації, художні інтерпретації, загальноєвропейський контекст» (за ред. акад. НАН України Г.А. Скрипник) вперше у вітчизняній науці порушено питання про національні особливості мистецьких стильових напрямів (ренесансу, бароко, класицизму, модерну, постмодерну) та їх загальноєвропейський контекст у галузі декоративного мистецтва. Крос-культурні традиції розглянуто в колективній монографії «Проблеми міжвидового синтезу в українській культурі в полі діалогів різнонаціональних культурних традицій» (за ред. акад. НАН України Г.А. Скрипник).

Проблемам історії розвитку образотворчого мистецтва присвячено також монографію Л.В. Бурковської «Давні українські ікони. Дослідження іконографічних та стильових перетворень в ікономалярстві XV–XVIII ст.», відомості про майстрів образотворчого мистецтва України та іноземних мистців містить біобібліографічний довідник «Словник художників України» (кн. 1).

Книга З.А. Чегусової «Професійне декоративне мистецтво доби глобалізації: до проблеми збереження національної своєрідності» присвячена впливу глобалізації на декоративне мистецтво, у монографії О.О. Клименко «Народна кераміка Опішного ХІХ – початку ХХІ ст.» аналізуються регіональні особливості одного з видів традиційних ремесел, в монографії З.М. Косицької «Історія української витинанки» представлено історію та джерела цього виду народної творчості.

Теоретичні та історичні питання вітчизняної музичної культури розкриваються у низці колективних та індивідуальних монографічних досліджень: «Академічне бандурне мистецтво України кінця ХХ – початку ХХІ ст. (І.М. Лісняк), «Джерелознавство історії української музичної культури» (Л.П. Корній), «Українська музична культура: глобалізаційні виклики та національні реалії» (остання – за ред. акад. НАН України Г.А. Скрипник).

Побачила світ також ґрунтовна колективна монографія, присвячена особливостям одного з провідних напрямів екранного мистецтва «Модифікації реалізму в екранних мистецтвах» (за ред. акад. НАН України Г.А. Скрипник).

У низці наукових збірників, опублікованих установою, представлено доповіді, виголошені на ІХ Міжнародному конгресі українців. З метою фіксації, систематизації та подальшого опублікування польових матеріалів, які репрезентують усі напрями української традиційної культури та культури національних меншин, науковцями установи здійснено 26 фольклорно-етнографічних і мистецтвознавчих експедицій до 13 областей України, а також експедиційні виїзди до Польщі та Молдови.

За результатами проведених досліджень вченими Інституту народознавства в минулому році опубліковано 18 книжкових видань, присвячених проблемам етнології («Народно-релігійний рух в етнокulturі українців (20-30 рр. ХХ ст.)» (В.М. Дяків), «Українські дослідники традиційної культури зарубіжних народів (ХІХ ст.)» (В.М. Білоус)), мистецтвознавства («Львівський портрет кінця ХVІІІ – першої половини ХІХ ст. (Художній і меморіальний вимір)» (М.К. Левицька)), соціальної антропології («Свобода і

рух смислів» (Р.Я. Кісь)), народної творчості («Драматичне буття людини в українському фольклорі: концептуальні форми вираження (період Першої та Другої світових воєн)» (О.М. Кузьменко)) тощо. Музеєм етнографії та художнього промислу цього Інституту організовано та здійснено 20 виставкових проєктів, у т.ч. 4 – міжнародних, реалізованих у співпраці з культурно-освітніми установами та митцями Литви, Канади, Італії, Польщі, Франції, Німеччини, Нідерландів, Великої Британії, США, Австрії, Білорусі. Експозиції цього музею відвідали понад 32 тис. осіб.

Науковці Відділення керамології Інституту народознавства займалися вивченням історії української керамології, цьому предмету присвячено зокрема альбом-каталог «Українське бієнале художньої кераміки імені Василя Кричевського. 2017: Каталог», монографію «Мотрона Назарчук: життя і творчість» (В.Д. Міщанин), низку щорічників. Відділення традиційно виступало співорганізатором керамологічних і науково-мистецьких заходів.

Вчені установ Відділення ЛММ НАН України впродовж звітних років здійснювали експертизу проєкту Закону України «Про освіту», брали участь у цільових програмах наукових досліджень НАН України «Модернізація соціокультурної сфери в Європі та Україні», «Гуманітарні технології як чинник суспільних перетворень в Україні», «Національний консенсус в Україні: історичний імператив, сучасні параметри, прогностична модель» та «Суспільний ідеал і політичні інтереси в Україні», здійснили експертизу низки оригінал-макетів підручників з мистецтвознавства, української та іноземних мов і літератур для учнів загальноосвітніх навчальних закладів, а також нових фундаментальних тем академічних установ Відділення та наукових установ Національної академії мистецтв України. За новою методикою оцінювання ефективності діяльності наукових установ Академії впродовж звітного періоду було перевірено Інститут Івана Франка, Інститут літератури, Інститут української мови, Інститут народознавства та Український мовно-інформаційний фонд. У 2015 році проведено чергову державну атестацію всіх наукових установ Відділення та установ при Президії НАН України, науково-

методичне керівництво якими покладено на Бюро Відділення ЛММ НАН України.

Важливі науково-організаційні заходи Відділення спрямовувалися і на підготовку та організоване проведення понад 400 міжнародних і всеукраїнських конференцій, семінарів, пленумів та інших наукових форумів. Зокрема у 2018 році на високому представницькому і фаховому рівні проведено IX Міжнародний конгрес українців, окрема конференція якого була присвячена 100-літньому ювілею НАН України. Участь у цьому масштабному заході взяли понад 500 вітчизняних і зарубіжних учених.

На XVI Міжнародному з'їзді славистів, що відбувся у Белграді (Сербія), також виступили науковці нашого Відділення. На жаль, участь багатьох учених Відділення була лише заочною, оскільки видатків на відрядження не було передбачено...

Закінчуючи доповідь, хотілося б побажати науковцям і працівникам наших установ оптимізму, наснаги, добробуту, здоров'я, впевненості в тому, що наша нелегка праця потрібна навіть всупереч тому, що нині вона, на жаль, вкрай рідко приносить матеріальні дивіденди... Сподіваймося на краще!

Дякую за увагу!